

■ Kan man år efter år leve **totalt afsondret fra samfundet** og samtidig bo midt i København? Svaret er ja.

Nogle socialarbejdere kalder dem **kælderfolk** – vi ser dem af og til på gaden, men helst gemmer de sig væk. I denne uge fortæller 24timer historien om en af dem. Den finske eneboer Runar Gunn gemte sig i en kælder på Østerbro i en hule bygget af hundredtusinder af gamle aviser. Jeg ville gerne have mødt ham, men nåede det aldrig. Kvinden i artiklen er min søster.

Jakob Moll

Den finske eneboer – kapitel 4

Gaver fra undergrunden

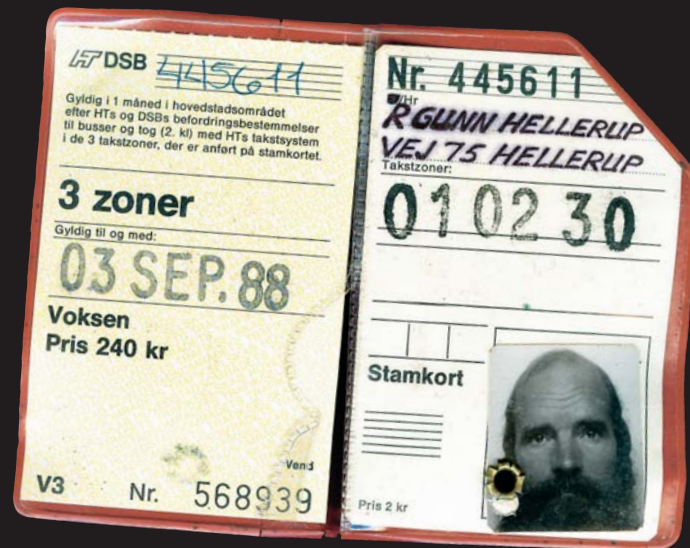

Foto: Camilla Stephan

Jens går ned ad køkkentrappens 38 trin. Han har sandaler på.

Plankerne er slidt dybe på midten, så drengen træder ude langs væggen.

Han er 10 år gammel, bor på Østerbro og er på vej ned i kælderen, hvor en mærkelig mand holder til.

Da han træder ind i kældergangen, ved han, at eneboeren er på færde. Lidt nede ad betongulvet strømmer køligt lys ud under en dør. Jens banker på og træder ind.

Fra en bulet radio skratter et svensk radioprogram.

Til venstre, klemt inde mellem værktøjshylder og sættekasser, sidder en ældre mand med fuldskæg på en trebenet skammel. Runar Gunn hedder han. Kælderen er hans tilholdssted.

»Godd'år, godd'år, Jens!«, siger han og lyser op i et smil. Det gør han altid, når Jens kommer på besøg.

»Kom og se!«

Engang var Runar Gunn berygtet som en møgbeskidt vildmand, der delte aviser ud i snevejr i korte bukser. Nu klippede han nogle gange det lange, filtredede hår, studsede fuldskægget og vaskede sig på det lille gårdtoilet. De dage lignede Runar Gunn en almindelig ældre herre med en slidt garderobe. Han havde fået det godt.

Det havde været held i uheld, da Jens' familie købte halvdelen af hans kælder på tvangsauktion, fordi han havde glemt nogle regninger. Dengang skjulte han sig i kældrens mørke. Nu var de efterhånden i næsten daglig kontakt. Især førte han lange samtaler med familiefaren og lægen Peter. De to, viste det sig, delte en interesse for gamle ting, som i andres øjne var skrammel.

Om natten flakkede han stadig rundt for at klunse, især omkring Stroget, i containere bag supermarkeder, og hvor københavnernes ellers skjulte deres storskrald. Forskellen var, at hans evne til at opstøve ting og sager havde fået et formål: At glæde andre mennesker.

Jens kommer tættere på. I krogen sidder Runar Gunn og skruer på en havelampe i pudset metal. Han fortæller Jens om lampen. Der er en lille smule overgang i lampens elektriske komponenter. Derfor kan man få stød, hvis man holder forkert på den, fortæller Runar.

Jens siger 'ja' og 'nåh'.

Elkomponenter er noget svært at snakke om, synes Jens, men han kan godt lide Runars begejstring. Over for andre kan Jens være genert. Men i kælderen slapper han

af. I kælderen er der ingen forventninger.

»Nå, jeg må hellere komme op igen,« siger han efter 10 minutter.

Først går Runar ned bag i kælderen og henter en pose småkager og juicebrikker med sugerør. Dem får Jens med op.

Natten er ung, og Runar Gunn er i et højt humør. Han elsker at se børnene fra anden sal. Han har efterhånden en hel bunke af deres tegninger. Til jul kom de ned med risalamande og overrakte ham et lille rensdyr og en flok nisser, som de havde bøjet af pibereensere og viklet garn om som tøj.

På hans fødselsdag 1. april stod en hjemmelavet kage og ventede på ham i kælderen.

Oppe på anden går der efterhånden knap en uge, uden at Peter og hans kone Pernille får gaver fra kælderen. Nogle dage tørvarer, kaffe, frugt og små kanelhorn. Andre dage køkkenudstyr, værktøj, bøger, elektronisk tinglyngel - eller stort set hvad som helst, man kan forestille sig.

For det meste står tingene og venter på dem i kælderen, af og til i en plasticpose med snor omkring. 'OP!' står der med rød sprittusch. Andre gange ringer det på dørtelefonen tidligt på aftenen.

Det er næsten et ritual:

»Hallo,« siger Pernille i dørtelefonen.

»Høj-høj. Det er Runar fra kælderen! Jeg har noget til jer.«

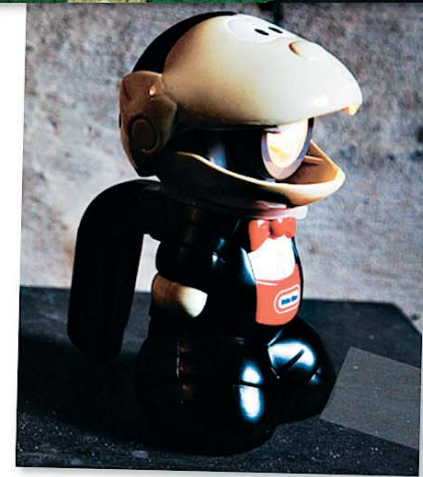
»Hej Runar, vil du ikke op og have en kop kaffe?«

»Næ-æh tak, sender du ikke bare Jens ned?«

Nogle gange griner familien af, at de får pakkekalender året rundt.

Pernille er mest imponeret over, at en gammel, enlig mand forstår børnene så godt.

Runar Gunn ved sågar, hvordan en fire-årig pige tænker. Det var dårligt gået op for forældrene, at deres datter Anne var kom-

met i prinsesse-alderen, da Runar Gunn en dag havde lagt et lyserødt og glimtende pigeblad til hende. Anne gik glædestrålende omkring i dagevis og krammede bladet.

Runar Gunn ønskede ikke noget til gengæld. Når de gav ham gaver eller inviterede ham på middag, skiftede han emne. Han var bare glad for at være til gavn. Som når Pernille fra tid til anden stødte på ham og spurgte:

»Hej Runar, har du fundet nogle gode ting?«

Så grinede Runar Gunn over hele hovedet.

De vidste efterhånden en del om Runar Gunn. At han var vegetar og økolog. At han foretrak vin fra de små flasker fra flyvere. At han ikke altid var så god til at smide ting ud, der var blevet lidt for gamle, men at han samtidig havde en smuk håndskrift og et stateligt sprog, som da han efter jul havde lagt et kort til dem:

»Et hjerteligt tak for den venligt formulerede og smukt illustrerede jule- og nytårs-hilsen!«.

En anden ting var, at Runar ikke brød sig om at sige 'nej' til andre mennesker. I stedet

ville han mumle et henholdende svar, og derefter gemme sig. Sådan gik det, da Pernille foreslog, at han søgte om folkepension. Runar Gunn gemte sig i månedsvis for Pernille og ansøgningspapirerne. Han ville ikke have almisser.

Sådan gik det også, da Peter en forårsdag i 2006 spurgte, om Runar Gunn ville hjælpe med at slæbe et skab op på anden sal. Jo, svarede han, men dukkede aldrig op.

Der var ikke noget, Runar Gunn hellere ville, end at hjælpe. Men helbredet skrantede, og Runar Gunn var ikke stærk længere. Når han trak vejret, hostede han. Han var sikker på, at et sted dybt i lungerne lå den sorte asfaltstøv fra årene som vejarbejder.

Få måneder senere var Runar Gunn væk.

jakob.moll@24timer.dk

Læs de tre første kapitler på www.24timer.dk